

POLITIKA, IRD

Fanaovana letrezana no politikan'ny antokon'ny fitondrana

Tsy mahay mandresy lahatra na tsy maharesy lahatra amin'ny adihevitra samihafa, na eny anivon'ny antenimieram-pirenena, na ao anatin'ny vaomiera iombonana parlementera ivoriany ankehitriny ve ny vovonan'ny antoko IRD, ka mizotra amin'ny lalana fanaovana letrezana na amboaletra. Tsikaritra izany raha ny zavatra hita sy fomba fiteny ary ny fihetsika tao anatin'ny fivoriana'io vaomiera manokana itambarana io. Avy dia tsapa ny amin'ny fiheveran-

tena ho masi-mandidy fa tsy maintsy ho tompon'ny teny farany n'inona tsy fitovian-kevitra teo amin'ny roa tonta. Eo rahateo ny "fizahozaho-ana" amin'ny fahamaroan'isa eny amin'ny lapan'i Tsimbazaza. Miendrika amboaletra iha-ny koa ny zava-nisy tamin'ny resaka momba ny tatitra nalefa teny amin'ny Praiminisitra, izay mampieritreritra ny fandehanan'io raharaha io raha araka ny namberan'ny loholona Olivier Rakotovazaha tao amin'ny fahitalavitra tsy miankina iray

ny talata alina lasa teo. Misy fandinganana fotsiny izao ny lamina efa nape-trak'izy ireo tao anatin'izany raha ny voalazany. Fantatra ihany na dia tsy namberany aza ny mety ho nanao izany fihetsika izany. Tsy vao izao akory no nisy io fihetsiky ny IRD io, tao anatin'izao fitondrana izao. Ny fanaovana amboaletra sy letrezana amin'ny raharaham-pirenena tsy mahasoa io na ho an'ny firenena na ho an'ny vahoaka. Efa traikefa hita izany tao anatin'ny fotoanana'ny tetezamita nandri-

try ny dimy taona ngaragidiny. Porofon'ny iray lehibe amin'izany ny fanaovana fifidianana tamin'ny Novambra 2010. Fizarazarana sy fisaraham-bazana teo amin'ny vahoaka ny vokatr'izany, ary tsy nampandroso ny firenena, karnem-pokontany no anisan'ny nampiasaina nentina nandatsa-bato. Nilaza mazava izay fahapotehan'ny firenena izay, ary sarotra ny nanarina azy i Hery Rajaonarimampianina, raha vao niakatra teo amin'ny fitondrana.

Sôh'son

Parlemanta

Rava maina ny asan'ireo tao amin'ny «Commission mixte paritaire»

Afak'omaly no nanao tatitra ireo Loholon'i Madagasikara mpikambana ao amin'ny vaomiera iraisana isasahana (« commission mixte paritaire »), tao anatin'ny fivoriana azon'ny besinimaro natrehana, mikasika ny fivoriana izay niarahany tamin'ny solombavambahoaka, tao amin'ny Lapan'ny Antenimierandoholona. Araka ny tatitra izay novakian'ny mpampaka-teny dia lanin'ny maro tamin'ny alalan'ny fananganan-tanana nandritry ny fivoriana, fa amin'ny maha « ratification » ilay volavolan-dalàna laharana 001/2020 dia tsy manana fahefana (« incompétent ») ny haminika izany ny vaomiera iraisana isasahana. 8 tamin'ny 14 no nandany izany, iray Solombavambahoaka ary 7 Loholon'i Madagasikara. Ireo mpikambana tompo-toerana ihany no nandray anjara

Ny fivoriana tetsy Anosikely afak'omaly.

tamin'ny fandanianana izany ary talohan'ny hanangan-tanana dia nandao ny toeram-pivoriana ny mpikambana 6 avy amin'ny Antenimierampirenena. Marihina fa manana mpikambana tompo-toerana 7 sy mpisolotoerana 7 avy ny antenimiera roa tonta. Namberan'ireo Loholon'i Madagasikara

nandritra ny fanamarihana izay nataon'izy ireo, fa ny lalàna ihany no tokony harahina, satria efa voalaza ao amin'ny fitsipika anatin'ny Antenimiera roa tonta, fa tsy azo kitihana ny volavolan-dalàna raha lalàna hatao "ratification" na lalàna fahizoro. Nohamafisin'izy ireo fa ny Antenimierandoholona dia tsy

sakana amin'ny fampandrosoana fa mitady hatrany ny mahasoa sy ny mahatsara ny firenena. Teo ihany koa ny nilaza fa tsy tokony natsangana ny vaomiera iraisana isasahana raha ireo karazandalàna roa ireo no tsy nitovian-kevitra tamin'ny Antenimiera roa tonta. Ny Filohan'ny Antenimierandoholona Rivo RAKOTOVAO dia nampahatsiahy, fa tokony hosarahana ny fandinihana ireo didy hit-sivolana telo ao anatin'ny volavolan-dalàna 001/2020 ary efa nangatahana tamin'ny Govenemanta izany fa tsy nisy valiny. Namberany fa tokony hijery lavidavitra kokoa ny mpitondra Malagasy ka ny tombontsoan'ny vahoaka no jerena. Arak'izany dia rava maina ny asa nataon'ireo tao amin'ny vaomiera iraisana isasahana.

Isambilo

Raharaham-pirenena

Mbola tsy misy valiny hatreto ny onitra ho an'ireo gadra politika

Dimy taona izay no nanao fangatahana ny amin'ny fanonerana ho an'ireo gadra pôlitika eto Madagasikara, hatramin'ny taona 2002 ireo voakasik'izany. Efa saiky feno avokoa ireo antotan-taratasy momba izany ary efa maro ireo dingana narahina momba izany. Efa nisy ny fangatahana fahaonana nataon'ireo solontena tamin'ny filoham-pirenena, efa nisy ny fangatahana tamin'ny praiministra ary efa nisy ihany koa ny fangatahana

fihaonana tamin'ny CFM, na Filankevitry ny Fampihavanana Malagasy. Hatreto dia mbola nandamoka hatrany izay fihonana izay, na dia efa fantatra aza fa misy onitra tokony haloa amin'ireo gadra pôlitika niharamboina tamin'izany fotoana. Manginy fotsiny ireo efa maty. Hatramin'ny fitondran'ny filoha Hery Rajaonarimampianina no mankaty dia mbola mitohy hatrany izay fangatahana izay. Ny Alatsinainy

sy Talata lasa teo dia efa nisy ihany koa ny fangatahana fahaonana tamin'ny filohan'ny Cfm saingy samy mbola miandry fandaminana avokoa. Andrasana arak'izany ny valin'izay fangatahan'ireo gadra pôlitika ireo izay, na dia efa an-taonany maro aza no niandry izany izy ireo. Namberan'ireo gadra pôlitika ihany fa tsy noraharaha mihitsy izy ireo satria raha toa ka ny aretina coronavirus no nankajaka teto Madagasikara

dia haingana ny mpitondra fanjakana mitondra vahaolana sy mangataka any ivelany, fa raha vao gadra pôlitika kosa no mangataka tao anatin'ny taona maro dia tsy misy valiny hatreto; mbola ho ambatobevohoka ihany ve, sa efa mba tokony ho dinihina kosa ny momba azy ireny. Miandry ny fitondram-panjakana izy ireo.

Rajo

Politika sy foloalindahy

Nodimandry ny ministra teo aloha Ndrianasolo

Nodimandry afak'omaly 01 septambra 2020 ny Capitaine de Frégate Ndrianasolo. Izy dia manamboninahitra miaramila ta-tsambo, ministra mpikambana tao amin'ny Govenemanta Tantely Andria-

narivo, nandritry ny fitondran'ny Filoha Didier Ratsiraka tamin'ny taona 1997-2002, izay nisanahany ny minisiteran'ny fiompiana, talohan'ny nahavotendry azy ho minisitry ny tanora sy ny fana-

tanjahantena taty aoriana. Miaramila sy mpanao politika ny tenany, isan'ireo tsy nivadika tamin'ny Amiraly Didier Ratsiraka, voasambotra sy nogadraina noho ny disadisa politika nisy teto amin'ny Fire-

nena tamin'ny taona 2002 ireny. Ny gazety Ny Valosoa Vaovao dia mirary fiononana feno ho an'ny fianakaviany.

Stefa

Ny Valosoa sy fakafaka

Tsizarizary ny fanomanana ny zaza sy ny tanora amin'ny ho aviny

Hanomana tanora ho tonga inona eto amin'ny firenena ity fitondrana ity ? Fiteny mandrakariva ary hatramin'izay ny hoe "Ny tanora no hoavin'ny firenena". Nipoapoaka mihitsy ny teny fanentanana natao tamin'ny fitondran'ny Amiraly Didier Ratsiraka, ary lasa litania izany tamin'ny fotoan'andro nitondran'ny fa ny ankizy tamin'izany no tompon'ny taona 2000. Toa tsy izany loatra anefa ny zava-nitranga mandraka ankehitriny izay mbola misy dian-tanany ihany ao ambadiky ny fitondrana Rajoelina. Ito farany rahateo dia nilaza fa tsy tapaka ny miresaka aminy amin'ny resaka samihafa. Lasan-ko vavany fotsiny ny resabe natao izay nandrehibe nanao ny vahoaka Malagasy. Ny fianarana no miantoka ny ho avin'ny zaza Malagasy. Tato anatin'ny roa taona nitondran-dRajoelina izao dia nisy fikorontanana hatrany ny fampianarana. Ny tamin'ny taon-dasa dia tena toy ny vav an-kandrina, ka sady maharary no mahamenatra. Teo amin'ny fanadinan-panjakana bakalorea no nitrangan'izany izay nisiana fivoahan'ny laza adina mialoha ny fotoana ary niparitaka izaitsy. Lasa nisy andiany na fanadinana faharoa tamin'ny taona iny. Niara-nahita ny fisehon'ny zava-nitranga tao anatin'izany ary mipetraka ho tantara ratsy eo amin'ny seha-pampianarana izany. Ny tena olana dia ny lentam-pahaizan'ireo mpianatra, na ireo afaka fanadinana voalohany na ireo faharoa. Tsy maintsy mbola miandry azy ireo ny sedra-panadinana sy ny lenta takiana amin'izany raha mbola handranto fianarana ambony. Mbola eo ihany koa ny lanjan'ny diplôman'izy ireo. Tsy maintsy hanohintohina na hankorontana ny fiainan-koavin'ireny mpianatra ireny izany any aoriana.

Hanao ahaona anefa ny fari-pahambonan'ny toe-tsain'ireo hevarena ho avin'ny firenena ireo any aoriana any? Tato anatin'ny folo taona no novolavolaina tamin'ny fomba fijery sy notezaina tamin'ny fomba maherihery setra zary nanamaivana ny soatoavina sy ny tena maha Malagasy izy ireo. Nanomboka tamin'ny taona 2008-2009 nikotrehana ny fanonganam-panjakana izany ary nitohy tao anatin'ny tetezamita naharitra dimy taona. Tsy vitavita ho azy amin'izao ny zava-nitranga natao sy naseho ho hitan'ireo zaza Malagasy tamin'ireny fotoana ireny. Ankehitriny, mbola eo ihany ilay fihetsika sahisahy minia mandingana soatoavina maha Malagasy sy ny fisehosehoana haka tahaka ny any ivelany, fa tsy mifototra amin'ny faka lalina nian-dohan'ity firenena ity. Ilay fitsinjovana sy fiezahana hanamafy orina ny fihavanana eo amin'ny samy Malagasy sy ny mpiray tanindrazana tsy hita soritra mazava, fa lasa resaka manidina fotsiny ihany. Izany ve no hitaizana ireto hoavin'ny firenena? Amin'izao taom-pianarana tsy hita mazava fiarafana izao, ka hirosoana eo ny fanadinana samihafa, dia mbola mitohy ny olana. Efa niaraha-nahita tsara iny ny fahatapatapahan'ny fampianarana tao anatin'ny enim-bolana nidirana tao amin'ny hamenana ara-pahasalamana. Tsy mbola tafavoaka ny alan'ny krizy ara-pahasalamana amin'ny ady amin'ny fihanaky ny valanaretina ny firenena. Hirosoana anefa ankehitriny ny fanadinana. Nambara ofisialy fa nofoanana ny taranjam-panadinana ara-panatanjahantena amin'ny fanadinana Bepc sy ny Bakalorea. Izany dia midika tsotra izao fa nohamaiavina ity taranja ity, miohatra amin'ny taranja hafa. Izany hoe, maiva-danja miohatra amin'ny taranja mampiasa saina ny taranja ara-panatanjahantena. Midika izany, fa ny ara-tsaina ihany aloha no nojerena, fa ny ara-batana afaka mijanona.

Ny fanabeazana ny zaza sy ny tanora Malagasy dia tsy mianona amin'ny ara-tsaina fotsiny ihany, fa eo koa ny ara-batana. Ny fanabeazana dia miompana amin'ny lafiny ara-batana, ara-tsaina ary ara-panahy. Izay no maha olona ny olona. Raha misy mandringa ny fanabeazana an'ireo lafiny telo ireo, dia mandringa izay ny fanabeazana azy, ary sarotra ny hanantena hanana olom-banona any aoriana. Efa miezaka manao izany tokoa ireo sekolim-pinoana, izay manome lanja ireo lafiny telo ireo amin'ny ankapobeny mandritry ny taom-pianarana. Ny an'ny sekoly tsy miankina tsy ara-pinoana kosa dia mijanona amin'ireo roa ihany amin'ny ankapobeny, ary toy izay ny any amin'ny sekolim-panjakana. Azo saintsainina araka izany ny fanabeazana azon'ireo zaza Malagasy raha mivoaka ny sekolin'izy aorian'ny nahazoany ny diplôman'ny bakalorea. Izay azony avy amin'izany no mitondra azy eo amin'ny fiainany raha nijanona tamin'ny fianarana izy na manohy ny fandrantoana fianarana amin'ny sekoly ambony. Hanantena vokatray toy inona anefa ny firenena raha misy fahabangana ireo lafiny telo amin'ny fanabeazana ilaina ireo? Ny fitondrana ankehitriny dia tsy manana tondro mazava ny amin'ny tanjona tiana ho-tratrarina amin'izany. Tsy ao anatin'ny paik'ady nofaritany hatrany am-piandohana ny amin'izay lalana sy fomba azo antoka hananana tanora vanona tena hoavin'ny firenena tokoa any aoriana, ka hanandratra azy tsy ho mena-mitaha amin'ny hafa. Ny fomba fiasany ankehitriny dia azo itarafana izany tsara.

Radafy